

**UPUTE BOLESNICIMA PREDVIĐENIMA ZA OPERATIVNO
ZBRINJAVANJE U OPĆOJ ANESTEZIJI ZA POTREBE
JEDNODNEVNOG STOMATOLOŠKOG LIJEČENJA, KBC ZAGREB**

1. Dan prije op. zahvata ponašati se **NORMALNO** (kao i da ne predstoji sutradan op. zahvat)
2. Večer prije op. zahvata inzistirati na laganijoj i lakše probavljivoj hrani te proizvoljnom (i preporučljivo pojačanom) unosu tekućina; od ponoći pa do jutra **NE UZIMATI hranu** dok je **dozvoljeno koristiti tekućine** (voda, čaj) (preporučeni vremenski period jest 6-8 sati od posljednjeg čvrstog obroka)
3. Na dan op. zahvata molim biti NATAŠTE; **DOZVOLJENO** je piti vodu i nezaslađene napitke (npr. čaj), a **STROGO ZABRANJENO** je koristiti tekuće mliječne proizvode (npr. mlijeko, jogurte, bijelu kavu, kavu sa mlijekom i sl.) te čvrste obroke općenito – nepridržavanje navedenih mjera opreza značajno ugrožava sigurnost bolesnika te će se shodno tome operativni zahvat **ODGODITI**
4. Ujutro na dan op. zahvata popiti svu svoju kroničnu terapiju na usta osim ako drugačije nije propisano do strane liječnika – upute će biti jasno napisane na preoperativnom anesteziološkom listu
5. Na dan op. zahvata doći 60 min. ranije od predviđenog (npr. ako je op. zahvat predviđen u 08 sati tada doći u 07 u prostore jednodnevne kirurgije) radi dobivanja premedikacije - lijek koji će se u obliku sirupa ili tablete dati bolesniku/ici od strane nadležnog medicinskog osoblja, a prepisan od strane specijaliste anesteziologa prilikom preoperativnog anesteziološkog pregleda radi što bolje suradljivosti bolesnika/ice
6. Za potrebe predloženog stomatološkog zahvata bolesnicima će biti osiguran dišni put kroz nos (nosnicu) zbog prirode samog stomatološkog zahvata (operaterima je nužan što veći pristup kroz usta) tako da su moguće manje komplikacije nakon završenog op. zahvata (npr. krvarenje iz nosnice, sukrvica, otek, bolnost) koju su kratkotrajne i obično samolimitirajuće; aktivno se poduzimaju intraoperacijski sve mjere kako bi se one svele na minimum ili u potpunosti izbjegle

OBVEZA STARIJE OSOBE (adolescenta): roditelj/i, skrbnik

7. Ponijeti sa sobom svu **RELEVANTNU** med. dokumentaciju osim ako drugačije nije napisano i/ili rečeno
8. Nakon završenog op. zahvata bolesnici se bude na operacijskom stolu te se nakon povrata svojih normalnih funkcija transportiraju u sobu za buđenje gdje ostaju još određeni period

vremena dok se sve životne funkcije ne vrata u stanje približno ili jednako onome u kojemu su bili kada su došli ujutro na op. zahvat; tek tada im je dozvoljeno uz suglasnost nadležnog anesteziologa i operatera napustiti prostor jednodnevne kirurgije; pratnji je dozvoljeno biti u sobi za buđenje onaj period vremena tijekom kojega se dobija premedikacija, a osobito nakon završenog op. zahvata (u trenutku razbuđivanja bolesnika) kako bi sve prošlo sa što manje stresa i za bolesnika, ali i za pratnju

9. U slučaju pojave **NOVONASTALOG INFEKTA** (povišena tjelesna temperatura, kašalj, začepjenost nosa, malaksalost, obilje sekreta i sl.) dolazi do **OBVEZNE** odgode predloženog op. zahvata zbog sigurnosti bolesnika te se op. zahvat odgađa do ozdravljenja (minimalni preporučeni vremenski period od posljednjeg dana infekta do mogućeg op. zahvata jest 14 dana međutim isti ovisi o težini same infekcije te će o istom odlučivati nadležni anesteziolog prilikom preoperativnog pregleda)

POPIS PRETRAGA POTREBNIH ZA SIGURNO IZVOĐENJE STOMATOLOŠKIH ZAHVATA U OPĆOJ ANESTEZIJI

Bolesnici koji se mogu anestetizirati u prostorima jednodnevne kirurgije KBC Zagreb su oni koji su označeni kao **ASA I** (mlada, zdrava osoba bez psihofizičkih bolesti) i **ASA II** (osobe koje imaju blagu sistemsku bolest uključujući i psihičke bolesti npr. autizam, mentalnu retardaciju, cerebralnu paralizu, lijekovima kontroliranu epilepsiju i sl.) klasificirani bolesnici. Bolesnici klasificirani kao **ASA III** (teška sistemska bolest sa značajnim ograničavanjem u svakodnevnom životu npr. stabilna angina pektoris, nekontrolirana hipertenzija, kronična plućne bolesti, pretilost BMI > 30) i **ASA IV** (teška sistemska bolest koja svakodnevno ugrožava bolesnika npr. nestabilna angina pektoris, nedavni < 3 mjeseca infarkt miokarda, moždani udar, duboka venska tromboza, sepsa i sl.) će biti usmjereni za izvođenje istog op. zahvata u Centralnom Operacijskom Bloku te će za to morati biti hospitalizirani u bolnici radi sigurnog provođenja op. zahvata i kasnije postoperativnog zbrinjavanja.

Obzirom da se radi o zahvatima koji će se izvoditi u općoj anesteziji vrijede sva pravila vezana za sigurno provođenje istih.

Minimalni preporučeni popis pretraga za sigurno izvođenje zahvata jest KKS, DKS te biokemija (GUK, ureja, kreatinin – drugo može biti zatraženo od strane nadležnog anesteziologa) te veliki koagulogram (PV, APTV, fibrinogen - u slučaju ekstrakcije zubiju) te EKG srca. RTG pluća nije potreban OSIM ako drugačije prilikom kliničkog pregleda ne zatraži nadležni anesteziolog.

Obzirom da se u većini slučajeva radi o bolesnicima mlađe životne dobi koja su nekooperabilna (psihičke dijagnoze tipa autistični spektar, mentalna retardacija i sl.), a fizički zdrava nastojimo pretrage svesti na minimum uz zadržavanje sigurnosnog profila. Pošto su djeca većinom nekooperabilna za izvođenje **SVIH** med. pretraga iste će biti zatražene **SAMO** u slučajevima kada je fizički status znatnije narušen (postojanje usporedno druge kronične

bolesti). Od roditelja/zakonskih skrbnika se očekuje upoznatost sa zdravstvenim problemima kako bismo moguće pretrage sveli na minimum ako je to moguće (prijašnje opće anestezije, moguće alergije, ostale pridružene bolesti i sl). Također molim donijeti svu važeću med. dokumenataciju prilikom posjete nadležnom anesteziologu – isti pregled se može obaviti i u mjestu prebivališta ako osobe nisu nastanjene u ZG – obrazac „Pristanak za provođenje anestezije u djeteta/odrasle osobe“ **MORA** biti potpisan od strane jednog od roditelja/zakonskog skrbnika te **MORA** pripadati Ustanovi u kojoj će se provoditi op. zahvat (isti se može dobiti elektronskim putem na upit ili će biti potpisan na dan op. zahvata u slučaju nemogućnosti dobave).